

POSTANOWIENIE

18 czerwca 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Władysław Pawlak

na posiedzeniu niejawnym 18 czerwca 2025 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa K.J.
przeciwko J. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w G.
z udziałem interwenienta ubocznego T. spółki akcyjnej w W.
o zapłatę, ustalenie i rentę,
na skutek skargi kasacyjnej J. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach
z 20 maja 2024 r., I ACa 2363/23,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Powód – K.J. pozwem wniesionym przeciwko J. Spółce z ograniczoną odpowiedzialności w G., prowadzącej na terenie Polski sieć obiektów sportowych, [...], domagał się zasądzenia kwoty 1.500.000,00 zł, z tytułu zadośćuczynienia z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 13 października 2017 r. oraz odszkodowania obejmującego kwoty: 191.818,25 zł tytułem zwrotu kosztów leczenia, 10.353,90 zł tytułem zwrotu kosztów zakupu niezbędnych urządzeń i 174.787,57 zł tytułem zwrotu kosztów opieki z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od tych kwot od 13 października 2017 r. Nadto wniósł o zasądzenie kwoty 74.132,31 zł tytułem utraconego dochodu z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia doręczenia pozwu oraz o zasądzenie renty wyrównawczej w wysokości po 2.175,98 zł miesięcznie, płatnej do 10 dnia każdego miesiąca,

począwszy od grudnia 2019 r. z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w przypadku uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat i renty z tytułu zwiększonych potrzeb w wysokości po 12.483,40 zł miesięcznie, płatnej do 10 dnia każdego miesiąca, począwszy od grudnia 2019 r. z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w przypadku uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat. Powód domagał się także ustalenia odpowiedzialności pozwanego za mogące powstać w przyszłości szkody będące następstwem zdarzenia z 5 lutego 2017 r. – wypadku powoda w tzw. „parku trampolin”, w X. przy ul. [...], obiekcie prowadzonym przez stronę pozwaną.

Pozwana w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa w całości, kwestionując roszczenia powoda zarówno co do zasady, jak i co do wysokości.

Na wniosek pozwanej, pismem z 13 października 2020 r., do sprawy w charakterze interwenienta ubocznego po stronie pozwanej zgłosiło się T. Spółka Akcyjna w W. - wnosząc o oddalenie powództwa. Ubezpieczyciel wskazał, że w okresie od 15 lipca 2016 r. do 14 lipca 2017 r. obejmował ochroną ubezpieczeniową pozwaną Spółkę. Odnosząc się do meritum, wskazał, że prowadził postępowanie likwidacyjne, zarejestrowane pod nr [...] w związku ze zgłoszeniem przez powoda szkodą z 5 lutego 2017 r., ale ze względu na brak udowodnienia winy przez powoda odmówił wypłaty zadośćuczynienia oraz odszkodowania.

Wyrokiem wstępnym z 15 czerwca 2023 r. Sąd Okręgowy w Katowicach uznał powództwo za usprawiedliwione co do zasady.

Apelację od tego wyroku złożyła pozwana zaskarżając go w całości i zarzucając mu naruszenie wyszczególnionych w treści apelacji przepisów postępowania oraz przepisów prawa materialnego. Skarżąca domagała się zmiany zaskarżonego wyroku w całości i oddalenia powództwa w całości; ewentualnie uchylenia zaskarżonego wyroku w całości i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Katowicach, o ile Sąd Odwoławczy stwierdzi konieczność przeprowadzenia na nowo postępowania dowodowego w całości.

Interwenient uboczny popierał apelację pozwanej i wnosił o jej uwzględnienie.

Powód w odpowiedzi na apelację domagał się jej oddalenia.

W ocenie Sądu Apelacyjnego w Katowicach, apelacja strony pozwanej nie zasługiwała na uwzględnienie, przede wszystkim z tej przyczyny, że mając na względzie art. 415 k.c., art. 430 k.c., a także art. 474 k.c., powód ostatecznie wykazał, iż pozwana, na skutek zaniechań swoich pracowników (trenerów) naruszyła modelowy obowiązek dołożenia wszelkich starań w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa powodowi w czasie korzystania z trampoliny sportowej. Zakładając, jak przyjął Sąd II instancji, że instruktorzy postępowaliby profesjonalnie, ich asysta pozwoliłaby, w ocenie Sądu, na uniknięcie tak poważnych urazów, jakich doznał powód, co przesądziło też o wykazaniu przez powoda istnienia związku przyczynowego między zawinionymi zaniechaniami personelu pozwanej, a szkodą jakiej on doznał.

Ostatecznie Sąd Apelacyjny w Katowicach wyrokiem z 20 maja 2024 r. oddalił apelację strony pozwanej.

Strona pozwana – J. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w G. skargą kasacyjną zaskarżyła wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 20 maja 2024 r. w całości.

Skargę kasacyjną oparła na zarzutach naruszenia przepisów postępowania, tj.: art. 379 pkt 4 k.p.c., albowiem w rozpoznaniu sprawy przed Sądem Apelacyjnym w Katowicach i w wydaniu zaskarżonego wyroku udział wzięło dwóch sędziów powołanych na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, w konsekwencji, skład Sądu był nienależycie obsadzony oraz na zarzutach naruszenia przepisów prawa materialnego, tj.: art. 415 k.c. w zw. z art. 430 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i błędne przyjęcie, że w okolicznościach faktycznych niniejszej sprawy wystąpiły wszystkie przesłanki warunkujące odpowiedzialność deliktową pozwanej na podstawie art. 415 k.c. w zw. z art. 430 k.c., w tym przede wszystkim na błędnym przyjęciu, że swym zaniechaniem wykonania obowiązku umownego

pozwana dopuściła się deliktu.

Skarżąca wniosła na zasadzie art. 398⁴ § 2 k.p.c. o przyjęcie jej skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazując, że zachodzi przesłanka nieważności postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.) oraz, że jej skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Tytułem wykazania, że w realiach sprawy w rachubę wchodzi nieważność postępowania, a tym samym zachodzi przesłanka z art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c., skarżąca wskazała, że w rozpoznaniu sprawy przed Sądem Apelacyjnym w Katowicach i w wydaniu zaskarżonego wyroku udział wzięło dwóch sędziów, tj. SSA X. Y. i SSA X.1 Y.1, które powołane zostały na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3). W rezultacie przedmiotowe postępowanie było dotknięte nieważnością z uwagi na nienależytą obsadę sądu/sprzeczność składu z przepisami prawa. Odnośnie, natomiast, do przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., w ocenie skarżącej, Sąd Apelacyjny w Katowicach niewątpliwie niewłaściwie - przy ustalonym stanie faktycznym sprawy - zastosował art. 415 k.c. w zw. z art. 430 k.c., a w konsekwencji tego błędnie przyjął, że w okolicznościach faktycznych wystąpiły wszystkie przesłanki warunkujące odpowiedzialność deliktową pozwanej na podstawie art. 415 k.c. w zw. z art. 430 k.c., albowiem swym zaniechaniem wykonania obowiązku umownego pozwana dopuściła się deliktu. W dalszej kolejności skarżąca stwierdziła, że Sąd odwoławczy, wydając zaskarżony wyrok, pomimo iż nie wskazał, jakiego obowiązku nakazu działania zaniechali pracownicy pozwanej, to zaniechanie, którego dopuścili się jej pracownicy, uznał jednocześnie za delikt, pomimo iż brak było przesłanek do przyjęcia takiego stanowiska, a tym samym brak było podstaw do zastosowania art. 415 k.c. w zw. z art. 430 k.c. W rezultacie okoliczności te miały, zdaniem skarżącej, przemawiać za oczywistą zasadnością jej skargi.

W odpowiedzi na skargę powód wniósł o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej pozwanej do rozpoznania oraz zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów postępowania wywołanego wniesieniem skargi - kosztów

zastępstwa procesowego, a w przypadku przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, o oddalenie skargi kasacyjnej oraz o zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów postępowania wywołanego wniesieniem skargi - kosztów zastępstwa procesowego .

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Zatem nie w każdej sprawie, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. W judykaturze Sądu Najwyższego, odwołującej się do orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu, jeszcze w okresie obowiązywania kasacji zostało utrwalone stanowisko, że ograniczenie dostępności i dopuszczalności kasacji nie jest sprzeczne z Konstytucją RP, ani z wiążącymi Polskę postanowieniami konwencji międzynarodowych (por. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2001 r., III CZP 49/00, OSNC 2001, Nr 4, poz. 53).

Podstawowym celem postępowania kasacyjnego jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudencji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147).

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej skarżąca oparła na przesłankach uregulowanych w art. 398⁹ § 1 pkt 3 i 4 k.p.c. Przesłanki te nie zostały jednak spełnione.

W postępowaniu odwoławczym pozwana była reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, który otrzymał zawiadomienie o składzie Sądu drugiej instancji (k. 813, 818, 826 i 835), ale nie zgłosił wniosku o wyłączenie członków składu orzekającego, którzy uzyskali nominację na stanowisko sędziego Sądu Apelacyjnego na skutek rekomendacji KRS ukształtowanej nowelą z 8 grudnia 2017 r. (art. 49 k.p.c.), względnie nie zwrócił uwagi na powyższe w trybie art. 162 k.p.c. w zw. z art. 3 k.p.c., ani też nie wystąpił z wnioskiem o zbadanie spełnienia przez tych sędziów wymogów niezależności i bezstronności na podstawie art. 42a § 3 i n. ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (jedn. tekst: Dz. U. z 2024 r., poz. 334). Dlatego powoływanie się przez pozwaną w skardze kasacyjnej na powyższą wadliwość składu orzekającego stanowi nadużycie prawa procesowego (art. 4¹ k.p.c.), zważywszy na okoliczność, iż zarzut nieważności postępowania został podniesiony w związku z niekorzystnym rozstrzygnięciem co do istoty sprawy.

Na gruncie prawa europejskiego przyjmuje się, że stwierdzenie nadużycia prawa przez jednostkę wymaga przeprowadzenia testu składającego się z dwóch komponentów, a mianowicie obiektywnego i subiektywnego (zob. wyroki Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 13 marca 2014 r., C - 155/13 oraz z 6 lutego 2018 r., C - 359/16). Pierwszy z tych elementów polega na tym, że z ogółu okoliczności musi wynikać, że pomimo formalnego poszanowania przesłanek przewidzianych w uregulowaniach unijnych cel realizowany przez te unormowania nie został osiągnięty. Natomiast aspekt subiektywny ogniskuje się na celu przyświecającym jednostce i również opera się na analizie ogółu obiektywnych okoliczności, z których ma wynikać, że głównym celem zachowania jednostki odpowiadającego literze prawa jest uzyskanie instrumentalnie korzyści procesowej.

Pozwana nie twierdzi w skardze kasacyjnej, że wystąpiły obiektywne okoliczności uniemożliwiające jej zakwestionowanie składu Sądu drugiej instancji przed wydaniem zaskarżonego wyroku.

Przewidziana w art. 398⁹ § 1 pkt. 4 k.p.c. oczywista zasadność skargi kasacyjnej zachodzi wówczas, gdy z jej treści, bez potrzeby głębszej analizy oraz szczegółowych rozważań, wynika, że przytoczone podstawy kasacyjne uzasadniają

uwzględnienie skargi. W wypadku, gdy strona skarżąca twierdzi, że jej skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, powinna przedstawić argumentację prawną, wyjaśniającą w czym ta oczywistość się wyraża oraz uzasadnić to twierdzenie. Powinna w związku z tym wykazać kwalifikowaną postać naruszenia prawa materialnego i procesowego, polegającą na jego oczywistości *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49, z dnia 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006, nr 4, poz. 75, z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, nie publ., z dnia 29 kwietnia 2015 r., II CSK 589/14, nie publ.). Przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 października 2015 r., IV CSK 189/15 nie publ. i przywołane tam orzecznictwo).

Zaprezentowane przez Sąd Apelacyjny w pisemnych motywach zaskarżonego wyroku - tak w zakresie podstawy faktycznej, jak i prawnej rozstrzygnięcia - stanowisko odnośnie do kwalifikacji zachowania pozwanej jako deliktu (art. 415 k.c. w zw. z art. 430 k.c.) nie pozwala na podzielenie poglądu skarżącej, że skarga kasacyjna jest oczywiście zasadna w przedstawionym wyżej rozumieniu przesłanki przyjęcia jej do rozpoznania.

Z powyższych przyczyn Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Ze względu na charakter zaskarżonego wyroku (tj. rozstrzygnięcie apelacji od wyroku wstępnego) o kosztach postępowania kasacyjnego orzeknie Sąd pierwszej instancji zgodnie z art. 318 § 2 k.p.c.

[SOP]

[r.g.]

